

ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks
tijdschrift
12de jaargang
nr. 68 (2)
maart — april 1981

DET BRÄNDER! FEUER! AU FEU! FIRE! FUOCO! BRAND!

Een vrij omslachtige manier van brandalarm als u het ons vraagt. Toch was dit zo ongeveer de te volgen weg bij een brandoefening die de Eurocraten in Straatsburg uit hun lokalen moest weghalen. Alleen werd maar de helft van het alarm uitgevoerd: Duitsen eerst, Franstaligen en Engelstaligen een minuut later...maar wie deze talen niet verstond mocht blijkbaar gezapig blijven zitten, want verdere instructies werden niet meer omgeroepen!

Een typisch voorval, dat de weinig voldoende gevende werkwijze treffend verduidelijkt. Als er bij een brandalarm al tot een, ofwel onvolledige, ofwel tijdsroevende melding moet worden overgegaan - dan kan men zich de komplikaties voorstellen die in de E.G. voorkomen bij plenumvergaderingen, technische rapporten, commissies, voltallige stemmingen...waar men officieel de 7 talen moet gebruiken. Een oplossing van het probleem is er voorlopig nog niet in zicht, alhoewel er druk over wordt gediscussieerd. Er bestaan vele voorstellen. Slechts weinige daarvan zijn realistisch; vele echter zijn ofwel ontoereikend ofwel onuitvoerbaar - andere dan weer kortzichtig of discriminerend.

Er staan veel belangen op het spel. Men kan de situatie in Europa niet zonder meer vergelijken met die in de mondiale Verenigde Naties. Dit is immers slechts een vertegenwoordigend orgaan dat zich kan veroorloven het aantal werktalen te be-

perken. Wat anders niet belet dat zij met haar 6 talen (Engels, Frans, Spaans, Chinees, Russisch en Arabisch...) toch genoeg problemen heeft op dit gebied. De E.G. wil echter niet slechts een afvaardiging zijn, maar ook werkelijk macht uitoefenen. Zij bekleedt dus tegenover de lidstaten een heel andere functie, moet veel dichterbij de bevolking staan - zoals een echte regering tegenover haar volk. Probleem is alleen: dat "volk" spreekt nu (officieel) zeven talen - later misschien negen met Spanje en Portugal erbij. En als men bepaalde volkeren het recht op hun taal ontnemt, komt er op zijn zachtst gezegd een reactie tegen de regering - dat is ook op nationaal vlak reeds ten overvloede gebleken (Basen, Vlamingen, Catalanen...)

Maar wat dan wel?

Een bevredigende oplossing ligt echter voorlopig nog niet in het verschiet; we zetten even enkele beschouwingen voor u op een rijtje.

Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond, v.z.w.

Redactie en administratie België
Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen

Administratie Nederland
Esperanto-centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 60 fr. in België, 5 gulden in Nederland en 120 BF of 7 gulden voor alle andere landen.

Steunabonnement: 120 fr. in België, 10 gulden in Nederland en 240 BF of 14 gulden voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 240 fr. in België, 20 gulden in Nederland en 480 BF of 28 gulden voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 480 fr. in België, 40 gulden in Nederland en 960 BF of 56 gulden voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 1500 fr. in België, 125 gulden in Nederland en 3000 BF of 175 gulden voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 3000 fr. in België, 250 gulden in Nederland en 6000 BF of 350 gulden voor alle andere landen.

Reclame
1/1 blz. 1950 fr. of 135 gld.
1/2 blz. 1250 fr. of 85 gld.
1/3 blz. 990 fr. of 65 gld.
1/4 blz. 750 fr. of 50 gld.
1/8 blz. 450 fr. of 30 gld.
Advertenties in 6 opeenvolgende nummers: 5 * de prijs van 1 advertentie (* inclusief BTW)

Girorekening
voor België: 000-0265338-43 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redacteuren: Paul Peeraerts en Anne Tilmont

Verantwoordelijke uitgever: P. Peeraerts, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 20ste van iedere even maand

Bijlagen bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten bedrukt zijn met „Bijlage bij Esperanto Panorama nr. ...“ gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de verschijningsmaand. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk tweeweggebracht, worden gefactureerd.

Teksten voor publicatie moeten op het redactie-adres toekomen uiterlijk de eerste van de verschijningsmaand.

Aangetekende brieven of pakketten aan het redactie-adres gezonden, kunnen helaas niet worden aanvaard.

Overname van artikels is vrij, mits een presentemplaar aan de redactie wordt gezonden.

KADERCURSUSSEN 1981

Van april tot november richt de Vlaamse Esperantobond voor de eerste maal kadercursussen in voor wie actief is in de Esperantobeweging (of voor wie het wil worden!) Deze kadercursussen zijn voor iedereen toegankelijk, ook voor buitenlanders of niet-leden. Ze zijn kosteloos, maar deelname aan een toelatingsexamen is verplicht. Dat toelatingsexamen vindt plaats in Antwerpen op zaterdag 25 april van 10 tot 18 u. Het boek waarop de examinatoren zich baseren is „Tra la labirinto de la gramatiko“. Kennis van een minimale woordenschat (bv. Woordenlijst bij Esperanto Programita) wordt eveneens noodzakelijk geacht. Wie aan de kadercursussen wenst deel te nemen, wordt verzocht zich uiterlijk op 31 maart aan te melden (V.E.B., Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen; tlf. 031/16 05 05).

Programma van de kadercursussen (steeds van 10 tot 18 u.)

Zaterdag 25 april: toelatingsexamen.

Zaterdag 23 mei: methodiek en didactiek

Zaterdag 20 juni: geschiedenis van de Esperantobeweging en inleiding tot de Esperantoliteratuur.

Zaterdag 26 september: gesprekstechnieken.

Zaterdag 24 oktober: communicatie en informatie.

Zaterdag 28 november: communicatie en informatie (deel 2).

Verdere inlichtingen kan u natuurlijk verkrijgen op het reeds genoemde adres.

Steunabonnementen 1981

7. A. van Leuven, Kuurne
8. K. Kuyvers, Boechout (5)
9. G. Roels, Wilrijk
10. Van Ginderen-Martens, Essen
11. V. Jurgens, Ekeren
12. F. Gadaen, St.-Niklaas
13. C. de Bruyne, Deurne
14. P.M. Portegies, Utrecht
15. F. van Bielder Jr, Den Haag
16. W.H. Mook, Apeldoorn
17. M. Hoonakker-Eikenhout, Haarlem
18. M.L. Dee-Tervooren, Hilversum
19. C. Gemser, Den Haag
20. A.P.G. Ploeg, Almelo
21. G.M.J.B. Peet, Hilversum
22. L.J.M. van der Maarel, Den Haag
- C. de Bruyne, Deurne (5)

Zeven talen...

- Het beschouwen van alle werktalen is praktisch gezien onmogelijk; op dit ogenblik wordt er genoeg gewag gemaakt van kortsluitingen in het werk van de tolken, de vergaderingen die te traag verlopen, de rapporten die te laat beschikbaar zijn, de overbelasting van het aantal tolken...en de vaak onbevredigende resultaten van dit alles. Onnauwkeurige vertalingen, soms erbarmelijk van stijl - we hebben u er reeds vaak genoeg over bericht in dit tijdschrift.

Twee talen...

- Het terugschroeven van het aantal werktalen; in casu tot het Engels en het Frans. Bij een der laatste voorstellen zou daar dan ook nog eventueel het Italiaans bijkomen „omdat slecht weinig Italianen een tweede taal beheersen.“ Op zijn minst een arbitrair argument!

Als verzachting van het systeem zou het de Europese ambtenaren wel toegelaten worden steeds zelf de eigen taal te blijven gebruiken. Enkel de vertalingen zouden beperkt worden tot de hoofdtalen.

Maar zelfs op deze manier zou een zekere kloof ontstaan, en staat een zekere diskriminatie van niet Frans- of Engelstaligen vast.

Europese machtshebbers... pro

De reacties van de Europese ambtenaren en politici zelf, die benaderd worden voor de mogelijkheid van een stapsgewijze invoering van het Esperanto, blijven verdeeld.

Velen, die voldoende geïnformeerd zijn, staan er positief tegenover. Wij noemden u reeds

vroeger de cijfers van de Engelse en Italiaanse parlementariërs. Dichter bij huis: de Vlamingen Coppieters, Verroken en Vandewiele (ondervoorzitter van het Euro-parlement).

Of contra?

Anderen zijn echter wel enthousiast voor Esperanto in privé-gebruik, maar hebben sterke twijfels over zijn mogelijkheden in politieke kringen. Hoofdbezwaar is dat Esperanto niet geschikt zou zijn de voornamelijk juridisch gerichte letteren in de E.G. accuraat te vertalen. Aan ons om de handschoen op te nemen en te bewijzen dat het wel kan!

Andere Europese ambtenaren staan echter negatief t.o.v. Esperanto als oplossing. Daar ligt vaak een grote onwetendheid over het onderwerp aan ten grondslag. Het is de meeste esperantisten bekend dat vooral die mensen, die niets over de Internationale Taal weten, de felste tegenstanders zijn... op zuiver emotionele gronden. En aangezien ook politici mensen zijn...

Verdediging van broodwinning

Anderen hebben bij hun negatieve reactie wel degelijk een andere motivatie: zij die hun brood verdienen met vertalen. Esperanto wordt hier maar al te vaak gezien als een bedreiging voor de eigen broodwinning - en niet als een ontlasting van de vaak oervervelende routinevertalingen.

Is er eigenlijk wel een probleem?

Een andere categorie kan het allemaal niet schelen...veel van de politici ondervinden

Verroken:

„het democratisch principe dat in het gebruik van Esperanto steekt, nodigt uit tot steun.“

Coppieters:

„ik steun de Esperanto beweging volledig en zal zelf Esperanto leren.“

Vandewiele (ondervoorzitter Europees parlement): „reken in elk geval op mijn verdere steun i.v.m. het Europa Esperanto-Centrum.“

weinig problemen met de taalchaos, integendeel. Stel u de gezeten Eurocraat voor, in zijn eigen taal sprekend - met een heel arsenaal tolken achter zich om elk van zijn woorden simultaan te vertalen...wat een gevoel van macht! En hij krijgt alle documenten later toch netjes in zijn eigen taal thuisbezorgd. Dat het soms wat al te lang duurt, is niet voor allen een zorgwekkend feit.

Eindelijk een grondig overzicht

Bewust van de ernst van het probleem heeft het Europees Parlement een onderzoekscommissie ingesteld, met het omstandige Rapport Patterson als werkdocument. Hierin leest men dat in het Europese Parlement reeds de helft voor de personeelsleden werkt voor de vertalingen ...een grapje dat miljarden kost.

Alle oplossingen worden op een rijtje gezet, van de talenbeperking tot de invoering van het Esperanto toe.

De computer in opmars

Veel aandacht wordt in dit rapport besteed aan de ontwikkeling op het gebied van de computervertalingen, het zgn. Eurotra-project, waar velen hun hoop op hebben gesteld.

Aan de hand van begrippen als betrouwbaarheid en vlotte leesbaarheid komt Patterson echter tot een weinig hoopgevendende konklusie: „Zelfs indien het 'Eurotra-project' een succes wordt, blijven zijn mogelijkheden voor het maken van afgewerkte vertalingen beperkt tot enkele specifieke gebieden. Veelal zal revisie noodzakelijk blijven". Het komt dus op neer dat er weinig of geen tijdswinst kan worden gemaakt. Taal is immers een zeer gekompliceerd en vaak dubbelzinnig geheel, dat zeer moeilijk in regels en dogma's te vatten is.

Tenzij...er een taal bestond die logisch gestructureerd is, fonetisch is, ondubbelzinnig vastgelegd...er gaat u een lichtje op? Wij hopen u in een volgend nummer uitgebreider over het thema "Esperanto en computertaal" te kunnen schrijven...

★★★★★

Heeft u oude, maar nog degelijke kleren (zowel voor kinderen als volwassenen)? Wij kunnen er wat mee doen! Lees ons artikel op blz. 9

WERELDBURGER

Zullen wij de oorlog kunnen uitbannen door meer uitroeimiddelen te vervaardigen? Kunnen de honger, de verpesting van het leefmilieu, de armoede en andere kwalen van planetaire omvang effectief bestreden worden door de huidige nationale staten? De wereldfederalisten denken van niet. Meer dan 50.000 Wereldburgers uit 110 landen stellen hun hoop in een werkelijk internationale regering, met werkelijke macht en bevoegdheid op alle gebieden.

Onder deze wereldburgers zijn er veel personen met wereldfaam, tientallen Nobelprijswinnaars - maar ook vele duizenden Esperantobeoefenaars...de reden van de nauwe samenwerking laat zich niet moeilijk raden. Iedereen kan zich als Wereldburger laten registreren. Als dusdanig is hij kiesgerechtigd voor het zg. Kongres der Volkeren - en hij ontvangt ook een "identiteitskaart". Het is ook mogelijk deze kaart op aanvraag te verkrijgen met als basistaal het Esperanto. Verdere inlichtingen: Belgisch Centrum van de Registratie van Wereldburger, Vredestraat 65, 2540 Hove. tel 031/ 55-28-76.

FLEJA ZIT PLATZAK...

Dat had u al gehoord in het vorige nummer van Esperanto Panorama. Als wij u nogmaals met deze alarmerende slagzin om de oren slaan, dan is dat om te melden dat in het artikel over de financiële toestand en noden van de Vlaamse Esperanto-Jongeren de zetduivel heeft toegeslagen in het rekeningnummer. Steunende leden kunnen wel terecht op de goede rekening nr. 393-0054417-89 van penningmeester Luc Potiau, Warme Nauwstraat te Belsele (en deze keer lezen wij het nummer twee keer na!). Wil u giften, vanaf 1 000 fr. aftrekken van uw belastbaar inkomen, dan moet de storting geschieden op rek. 402-7069801-50 van de Vlaamse Esperantobond, Antwerpen, met vermelding: "schenking voor jongerenwerking".

KORESPONDPEETO

Gesinjoroj Bein, Block 147/2, DDR-Halle Neerstadt, deziras korespondi pri poŝtmarkoj, glumarkoj, gramofondiskoj kaj similaj. Li estas 47 jara, ŝi 36 jara.

AALST

Esperantogroep Aalst

Inlichtingen: de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, tlf. (053) 70.53.68.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de Jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping), Aalst.

ALKMAAR

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, tlf. (02208) 4582.

Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-sekcio

Inlichtingen: Mevr. A.J.B. Vrolijk Hemelman, Hofkampstr. 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: elke 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de hr. J. Tensen, Churchillaan 100, 1078 EL Amsterdam, tlf. (020) 79.54.06.

Bijeenkomsten: elke donderdag om 20.15 u., Haarlemmermeer-stationsrestaurant, Amstelveenseweg 266.

ANTWERPEN

Koninklijke Esperantogroep 'La Verda Stelo', v.z.w.

Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen, tlf. (031) 40.30.92. of (031) 16.05.05.

Bijeenkomsten: iedere vrijdag om 20.15 uur stipt in zaal Billard Palace, Koningin Astridplein 40 tenzij anders aangeduid.

6/3 (vrijdag) — Films + daarna gespreksavond over vrijetijdsbesteding.

13/3 (vrijdag) — Esperanto-voordrachtencyclus: Dhr Stefan Maui (Duitsland) spreekt over: "De vredesidee en de laatste Pausen".

15/3 (zondag) — Gelegenheid tot het bezoeken van het nieuwe Esperantohuis, Frankrijklei 140 te Antwerpen. Kom echter niet met zondagse kleren. Er wordt nog geschilderd, behangen enz.!

16/3 (maandag) — Konversatie-avond bij de heer R. Boljau om 20.00 uur.

20/3 (vrijdag) — De heer R. Saels spreekt over zijn reis naar China.

Voordracht met lichtbeelden.

27/3 (vrijdag) — Daniel Doie (Frankrijk) vertelt over zijn verblijf in Teheran, tijdens de Iraanse revolutie.

3/4 (vrijdag) — Gezamenlijk bezoek aan poppenschouwburg van Campen. Kaarten te verkrijgen bij de heer R. Boljau.

10/4 (vrijdag) — De heer Rik de Roover spreekt over "Leven als herder". Voordracht met dia's.

17/4 (vrijdag) — Goede vrijdag: Geen vergadering.

24/4 (vrijdag) — Jeugdavond: Gevarieerde avond onder leiding van de heer J. Bovendeerd.

1/5 (vrijdag) — Feest van de arbeid: Geen vergadering.

8/5 (vrijdag) — Opening van de dag van de vriendschap in het Crest Hotel om 20.00 uur.

Lidmaatschap: 450 fr., inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto Panorama*.

Voor jongeren 150 fr., met ab. op *JEN*, *Koncize* en *Esperanto Panorama*. Rekening nr. 000-0072654-01 t.n.v. "La Verda Stelo".

ARNHEM	NEA-sekcio <i>Inlichtingen:</i> de hr. A. van den Brul, Borenbrugstraat 4, 6814 DR Arnhem, tlf. (085) 42 46 19.
BERINGEN	Beringse Esperantogroep <i>Inlichtingen:</i> Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5 in Beringen.
BLANKENBERGE	Blankenbergse Esperantogroep <i>Inlichtingen:</i> Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge. <i>Bijeenkomsten:</i> elke woensdag om 20 u. op het bovenstaande adres.
BRUGGE	Brugse Esperantovereniging 'Paco kaj Justeco' <i>Inlichtingen:</i> St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge. <i>Bijeenkomsten:</i> iedere 2de en 4de donderdag van de maand in 'Diogenes', Schaarstraat 96, 8000 Brugge. Bruĝa Grupo Esperantista, reĝa societo <i>Inlichtingen:</i> Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge. <i>Bijeenkomsten:</i> elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres. Esperantojeugd <i>Inlichtingen:</i> Sikkelsestraat 61, 8000 Brugge. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de en 4de donderdag van de maand om 20u., in 'Diogenes', Schaarstraat 92, Brugge.
BRUSSEL	Brusselse Esperantogroep <i>Inlichtingen:</i> Missionarissenlaan 39 b5, 1080 Brussel, tlf. (02) 569 07 62. <i>Bijeenkomsten:</i> Normaal elke 2de dinsdag om 19.45 u. in de Grétrystraat 26 te Brussel. Het programma vindt u in Esperanto-aktuala (abonnement 50 fr. op rekening 961-0907453-13 van "Brusela Esperantista Grupo", Sperwerlaan 86 bus 5, 1150 Brussel) Europees Esperanto-Centrum <i>Inlichtingen:</i> Montoyerstraat 37, bus 24, 1040 Brussel, tlf. (02) 513.59.95
DEN HAAG	NEA-sekcio <i>Inlichtingen:</i> Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigstraat 20, 2597 VZ Den Haag, tlf. (070) 24.39.23. <i>Bijeenkomsten:</i> elke 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172, Den Haag. TANEF (Naturamikoj esperantistoj) <i>Inlichtingen:</i> Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, tlf. (070) 66.65.47. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de en de laatste maandag van de maand om 20 uur, in zaal 'Nigrotje', Maarseveenstraat 2.
DEURNE	Esperanto Deurne <i>Inlichtingen:</i> Mevr. Leuntjes, Eksterlaar 74, 2100 Deurne, tlf. (031) 21.28.53. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de woensdag van de maand op hetzelfde adres. <i>Lidmaatschap:</i> 450 fr., inclusief abonnementen op <i>Esperanto</i> en op <i>Esperanto Panorama</i> . Voor jongeren 150 fr. met abonnement op <i>JEN</i> , <i>Koncize</i> en <i>Esperanto Panorama</i> . Rekening 402-0033111-31 t.n.v. Esperanto Deurne. Arbeiders esperantisten <i>Inlichtingen:</i> J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 bus 2, 2100 Deurne. <i>Bijeenkomsten:</i> Elke 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, S. Spanhovenstraat,
DILSEN STOKKEM	<i>Inlichtingen:</i> Arnold Sauenlaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen, tlf. (031) 49.50.06 (na 19 u.) <i>Samenkomsten en dienstbetoon:</i> de 1ste en 3de zaterdag van de maand om 16 u. in het Cultureel Centrum, Rijksweg, Dilsen.

DRACHTEN	Esperanto-Centrum <i>Inlichtingen:</i> de Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, tlf. (05120) 10851. <i>Cursussen:</i> voor beginners en gevorderden. Vraag inlichtingen.
EDEGEM	Esperantogroep Edegem <i>Inlichtingen:</i> de hr. I. Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, (031) 40.30.92.
EINDHOVEN	Esperanto-Klubo Eindhoven <i>Inlichtingen:</i> de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, tlf. (040) 11.41.62. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de donderdag van de maand om 20 uur in de Triangelzaal A van het P.O.C. in Eindhoven.
GENT	Genta Esperanto-grupo 'La Progreso' <i>Inlichtingen:</i> Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, tlf. (091) 30.13.01. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St.-Pietersnieuwstraat 23, Gent. Genta Klubo <i>Inlichtingen:</i> Belgradostraat 43, 9000 Gent, tlf. (091) 23.56.40. <i>Bijeenkomsten:</i> de 1ste woensdag van de maand om 20 uur.
GRONINGEN	NEA-sekcio <i>Inlichtingen:</i> Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, tlf. (050) 25.98.46. <i>Bijeenkomsten:</i> in het gebouw 'Filadelfia', Dirk Huizingastraat 17, Groningen. UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd) <i>Inlichtingen:</i> Mispellaan 25, 9741 GJ Groningen, tlf. (050) 77.39.60. <i>Bijeenkomsten:</i> de 3de vrijdag van de maand in "De Wigwam", Hora Siccamaslingel 202.
HAARLEM	NEA-sekcio "Komprenado faras Pacon" <i>Inlichtingen:</i> G. Duvis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, (023) 28.46.02 <i>Bijeenkomsten:</i> eenmaal in de 14 dagen (donderdag)
HASSELT	Inlichtingen: Ir. J. Christiaens, Just. Lipsiusstraat 26, 3500 Hasselt. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de maandag van de maand.
HILVERSUM	NEA-sekcio 'Dreves Uiterdijk' <i>Inlichtingen:</i> Mej. A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, tlf. (035) 43.320 FLE-sekcio <i>Inlichtingen:</i> Mevr. M. Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, tlf. (035) 12.717.
KALMTHOUT	La Erikejo <i>Inlichtingen:</i> Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, tlf. (031) 66.99.88. <i>Bijeenkomsten:</i> de laatste donderdag in het Parochie- centrum van Heide. Kalmthoutse Esperantojeugd <i>Inlichtingen:</i> Boswachtersdreef 5, 2180 Kalmthout, tlf. (031) 66.80.99.
KORTRIJK	La Konkordo <i>Inlichtingen:</i> Oudenaardesteeweg 158, 8500 Kortrijk, tlf. (056) 22.00.11 <i>Bijeenkomsten:</i> elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.
LEEWARDEN	NEA-sekcio <i>Inlichtingen:</i> Mevr. Y. Weidema, Goutumerdijk 18, Goutum. <i>Bijeenkomsten:</i> om de 14 dagen om 19.45 u. in Gebouw Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN	Esperanto 2000 <i>Inlichtingen:</i> Marc Vanden Bempt, Duisburgstraat 12, 3030 Leuven. <i>Bijeenkomsten:</i> De 1ste, 3de en 5de donderdag van de maand van 19.30 tot 21.30 u. in het Koninklijk Atheneum, Naamsestraat 69, Leuven, behalve tijdens de vakantie.
	Lovena Esperanto-Asocio <i>Inlichtingen:</i> Vaartstraat 16, 3000 Leuven, tlf. (016) 23.63.27. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de en 4de donderdag v/d maand op dit adres om 20 u.
MECHELEN	Mechelse Esperantogroep <i>Inlichtingen:</i> de hr. R. Saels, Lange Zandstraat 38, 2580 St.-Kathelijne-Waver, tlf. 31.17.90. <i>Bijeenkomsten:</i> om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L. Vrouwestraat 34, Mechelen, iedere 1ste maandag.
MORTSEL	Esperantogroep Mortsel <i>Inlichtingen:</i> Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, tlf. (031) 49.50.24
NIJMEGEN	Esperanto-Klubo Zamenhof <i>Inlichtingen:</i> Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 Nijmegen, tlf. (080) 55.15.05. <i>Bijeenkomsten:</i> de 2de en 4de woensdag om 20 u. in de zaal a/d Lindanusstr. 16.
ROTTERDAM	Esperanto-grupo Merkurio <i>Inlichtingen:</i> de hr. R. Moerbeek, tlf. (010) 36.15.39. <i>Bijeenkomsten:</i> de 1ste en 3de woensdag, om 20 u., Provenierssingel 48, Rotterdam. FLE, afdeling 2 <i>Inlichtingen:</i> Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111A, 3082 LG Rotterdam, tlf. (010) 29.46.84. <i>Bijeenkomsten:</i> de 3 eerste donderdagen v/d maand, Brabantsestraat 12, Rotterdam. SAT-rondo <i>Inlichtingen:</i> Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackerstraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, tlf. (010) 66.30.73. PTT Esperanto-grupo "Esperanto estu nia Celo" — NEA-sekcio <i>Inlichtingen:</i> de hr. L. van Duijn, Bellevuestraat 95, Dordrecht, tlf. (078) 13.69.03. <i>Bijeenkomsten:</i> elke woensdag om 20 u. in het postkantoor, Delftseplein (5de verd.).
ST.-NIKLAAS	Esperantogroep St.-Niklaas <i>Inlichtingen:</i> René Lutz, Fabiolapark 789, 2700 St.-Niklaas, tlf. (031) 76.54.21
TESSENDERLO	<i>Inlichtingen:</i> Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo. <i>Bijeenkomsten:</i> elke 4de dinsdag van de maand.
TILBURG	<i>Inlichtingen:</i> de hr. H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, tlf. (013) 68.04.73.
TURNHOUT	Kampina Esperanto-Grupo <i>Inlichtingen:</i> de hr. G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, tlf. (014) 41.22.33.
UTRECHT	Samenwerkingscomité <i>Inlichtingen:</i> de hr. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, tlf. (030) 61.69.67.
WILRIJK	Esperantogroep Wilrijk <i>Inlichtingen:</i> Doornstraat 22, 2610 Wilrijk, tlf. (031) 27.24.05.
ZAANSTREEK	Esperanto-Centrum <i>Inlichtingen:</i> Postbus 433, 1500 EK Zaandam, tlf. (075) 16.69.31.

BONA ESPERO... HOOPVOLLE NAAM VOOR MOEIZAME TAAK

30 jaar geleden werd er in het hartje van het Braziliaanse oerwoud door esperantisten een nederzetting gesticht. De idealistische taak van die pioniers wordt nog steeds voortgezet: hulp uitstralen aan de lokale bevolking.

Vaste kern van het centrum: het echtpaar Grattapaglia (hij: vroeger ingenieur bij Fiat in Italië; zij public-relationsmanager bij dezelfde firma).

Daarbij wonen er op het domein nog enkele inheemse families (Portugees sprekende Brazilianen) en toch vaak komt hulp vanuit het buitenland: esperantisten - families of enkelingen - die hun steentje willen bijdragen tot dit ontwikkelingsproject op kleine schaal. Velen komen, weinigen blijven. Want Bona Espero is mooi, is idealistisch...maar het is hard wroeten in die primitieve omstandigheden. En velen komen met eerder romantische ideeën naar de Braziliaanse nederzetting (ontwikkelingshulpertje "spelen"). Maar veel van het werk is hard: vee houden, moestuin en boomgaard onderhouden...zonder hulpmiddelen, alles met de blote hand. Elektriciteit is er evenmin.

Daarnaast is de belangrijkste taak het lesgeven aan kinderen uit de buurt. Velen daarvan blijven ook gedurende langere tijd logeren omdat de afstanden naar huis te lang zijn (en men rijdt daar niet even heen en-weer op een uurtje... de benzine is trouwens ook veel te duur). Ursula en Giuseppe Grattapaglia fungeren ook hier als leraar-en-gastgezin; soms bijgestaan door de buitenlandse medewerkers. Er wordt nu in een spiksplinternieuw schooltje les geven. Het was wel nodig dat de Duitse afdeling van *Terre des Hommes* hier de fondsen voor aanbracht...want het oude gebouw was compleet tot puin vergaan. Giuseppe geeft ook in het nabijgelegen (nu ja!) dorp Alto Paraiso avondles op middelbaar niveau. Bona Espero heeft een taak - weliswaar vaak moeilijk en lastig - die ze niet mag laten vallen. Maar Bona Espero kan zichzelf niet helemaal bedruipen; daarvoor is er te veel werk en zijn er te weinig vaste medewerkers; ook de kleine logeetjes moeten onderhouden worden.

Vaak worden door sympathisanten pakket-

ten met kledingstukken toegezonden; die worden dan gedeeltelijk gebruikt voor eigen gebruik op het domein - maar ze dienen ook als betaalmiddel zelf. Door de armoede in de streek wordt er weinig met geld omgegaan. Ruilhandel is dan ook voor Bona Espero het middel om aan vele broodnodige levensmiddelen te komen.

Ook wij willen enkele pakketten verzenden met gebruiksvoorwerpen en kleren, maar daarvoor hebben wij hulp nodig.

Wij zoeken kleren van degelijke kwaliteit: de diverse kosten zijn immers te hoog om lommen op te zenden. Het ophalen van de pakketten in de "dichtstbijzijnde" douanepost kost de mensen van Bona Espero trouwens al twee dagen... en veel benzine! Zowel kleren voor kinderen als voor volwassenen zijn welkom.

Wij zoeken iemand die bereid is 10, 20 of 50 kg kledingstukken verzendklaar te maken: verstellen, eventueel wassen...

Wij zoeken geldschietters om de hoge porten en douanekosten te helpen dragen: het verzenden alleen al van een pakket van 20 kg. kost 650 fr.

Kunt u wat doen, neem dan contact op met mej. Gerd Jacques, Vlaamse Esperantobond Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen; telefoon (031) 16 05 05.

U kan natuurlijk ook zelf pakketten opzenden aan Bona Espero. Het adres is: Bona Espero, Fazenda Escola, BR-77260 A. PARAISO Gojas, Braz.

De gunstigste tarieven, zowel voor u als voor hen in Brazilië, krijgt u bij pakketten van 20 kg. Pak alles stevig in, niet alleen in papier, maar ook in plastic.

PORINFANA AMIKECA RENKONTIGO

Vrijdag 31 juli tot 10 augustus wordt er in Hongarije een vakantieverblijf georganiseerd voor kinderen tussen 8 en 13 jaar, die zich al in het Esperanto kunnen uitdrukken. Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 100 uit zoveel mogelijk verschillende landen. Het lijkt ons dat er dan speelkameraadjes genoeg zullen zijn om een aangenaam internationaal bad van veertien dagen te krijgen.

Inlichtingen: Christopher Fettes, St. Columba's College - Dublin 16 in Ierland.

FIRMA VAN ISEGHEM & VERSTRAETEN P.V.B.A.

GLAS
SPIEGELS
STOPVERF
GLAS IN LOOD
'SECURIT' GLAS
GEKLEURD GLAS

ALUMINIUMSTANGEN VOOR KOEPELS
GLAS-CEMENT VOOR VOLLEDIG GLAZEN CONSTRUCTIES

Telefoon (031) 27 28 75
ST.-BERNARDSESTEENWEG 631, HOBOKEN

FEL VERGADERT IN HET KASTEEL VAN HAM

Het Kasteel van Ham, een rustig en idyllisch plekje met prachtige kunstschaten, wordt op 14 maart het kader van de jaarvergadering van de Vlaamse Esperantobond. De Bond wil eens en voor goed schoon schip maken met de vervelende vergaderingen en de "officiële gedeelten" (verkiezingen, verslaggeving) tot een minimum beperken. Er komt dan meer tijd vrij voor discussie met alle aanwezigen, voorstellen, kritiek enz.

Deze jaarvergadering wordt ook iets feestelijks, en niet alleen ter wille van het historische kader. Voor het eerst wordt voor alle aanwezigen een maaltijd voorzien (slechts 125fr. zal worden gevraagd als deelname in de onkosten). Bovendien wordt een aantal zeer verdienstelijke leden uit de Esperantobeweging gehuldigd.

Ook u hadden we graag in het Kasteel van Ham ontmoet tussen 10 en 17 uur. We moeten wel op voorhand weten wie er komt. Geef ons dus een seintje, en vermeld ook of u 's middags deelneemt aan de maaltijd. Vlaamse Esperantobond, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen (tel. 031/76 05 05) Kasteel van Ham te Steenokkerzeel (driehoek Mechelen-Brussel-Leuven).

ANTWERPSE ESPERANTISTEN OVER- WERKT NA WEEK-EINDE VAN 9 MEI?

Van 7 tot 11 mei staan wij voor de derde keer met een stand op de drukbezochte Natuurbeurs in Antwerpen (Bouwcentrum, Van Rijswijcklaan 191). Vijf boeiende, maar ook vermoeiende dagen lang folders uitdelen, informatie verstrekken, adressen noteren...

Op het zelfde moment staat er echter nog iets op het programma: het Weekeinde van de Vriendschap. Van een bescheiden Dag van de Vriendschap uitgegroeid tot een prestigieuze organisatie: met als hoofdkwartier het Antwerpse Crest-Hotel, worden er door vrijwilligers bloemen en geschenken rondgedragen naar die groepen en personen in de streek die normaal een beetje in de kou blijven staan. Anderzijds is het de bedoeling de stad Antwerpen zelf ook in de bloemetjes te zetten: de Sinjoren zetten zo veel mogelijk fleurige bloembakken op het balkon...

Ter ondersteuning van de actie wordt er in het van drukte gonzende Crest-Hotel zelf ook een tentoonstelling gehouden, waar diverse Antwerpse verenigingen een stand verzorgen. Ook hier zijn de esperantisten van de partij en wordt er drie dagen lang een permanentie ingericht.

Onnodig te zeggen dat alle bezoekers welkom zijn — zowel op de Natuurbeurs als op het Weekeinde van de Vriendschap!

uitge-
FEEST

UIT VREES VOOR OPRUKKEND ENGELS: SKANDINAVIË ZOEKT EIGEN TAAL

De Skandinavische luchtvaartmaatschappij heeft zelf een eigen «Noordse taal» ontwikkeld, die ze het «Sasperanto» noemt, om een vlottere communicatie tussen Denen, Noren en Zweden mogelijk te maken.

Wel wordt er in de cockpit alleen Engels gesproken, om geen verwarring te zaaien in het luchtverkeer (zie ook het volgende artikel!).

Er werd ook door de Noordse Raad (een groepering van politici uit de 5 Skandinavische landen) een brochure uitgegeven om het zgn. «Noords» ingang te doen vinden. In dit boekje vindt men traukjes om Zweeds, Noors en Deens op elkaar te laten lijken. Deze talen behoren immers wel tot eenzelfde familie, maar toch zijn er lastige verschillen in uitspraak en woordenschat. De Noordse Raad wil echter toch dat de Skandinaven elkaars talen leren, want

Onze „KNIPSEL-O-THEEK", waaruit we de artikels voor deze rubriek putten, was deze maand weer goed gevuld, dank zij de talrijke lezers die ons artikels over Esperanto en taalproblematiek opstuurden. Onze verjaardagskalender gaat nu naar Paul Gerits, Jan Palfijnlaan 26, 1020 Brussel.

helaas gebeurt het nu maar al te vaak dat ze onderling Engels spreken. Dit is eigenlijk een veel omslachtiger oplossing, die even goed tot misverstanden kan leiden door het verschillende niveau van talenkennis van de partijen.

(Knipsel zonder vermelding van krant of datum)

VLIEGANGST

Een auteur van onze organisatie schreef oehij zich gedurende lange tijd op een vliegtuigreis had zitten afvragen welke taal de piloot eigenlijk sprak over de radio. Het was pas later, na de vlucht, dat hij zich met een schok realiseerde dat het Engels moest geweest zijn - maar dan Engels van het soort dat geen enkele Angelsakser nog maar van in de verte had kunnen verstaan. Hoewel een internationaal verdrag het Engels heeft vastgelegd als de "luchtttaal", volgt daaruit niet automatisch dat alle versies van het Engels die gebruikt worden door piloten en personeel van kontroletorens, ook universeel worden verstaan.

!ESPERANTO BOEKHANDEL!

!«SONORITO»!

vzw „snel en voordelig!"

ASPC

- ALLES IN EN OVER ESPERANTO -

!DRINGENDE BESTELLINGEN & INFORMATIE:

TEL:(031) 27 24 05

DOORNSTRAAT 22, B-2610 WILRIJK BELGIË

De vrees blijft bestaan dat de marge tussen veiligheid en ramp in het luchtvaartverkeer vaak maar een kwestie is van puur geluk. Als een directeur stelt dat het taalgebruik tot nog toe nog geen rechtstreekse oorzaak is geweest tot een vliegramp - dan legt hij hier terecht de nadruk op: "tot nog toe". Maar er zijn reeds genoeg gevallen gerapporteerd van werkelijk gebeurde of op het nippertje vermeden luchtrampen die duidelijk in verband staan met verwarrende of misleidende boodschappen van het vliegpersoneel.

(knipsel zonder bronvermelding)

ESPERANTO OP SCHOOL

Op vraag van de socialistische afgevaardigde Yvan Ylieff heeft de Minister van Nationale Opvoeding bevestigd dat het mogelijk is Esperantolessen in te richten als er minimum 8 oudersparen om verzoeken. Daartoe moeten natuurlijk wel eerst enkele facetten nader bestudeerd worden: het programma, de kwalifikatie van de leraars, aldus de minister.

(La Wallonie, 23 nov. 1980)

BABYLONISCHE SPRAAKVERWARRING

Volgens een recente Unesco-studie wordt tenminste de helft van de wetenschappelijke wereldliteratuur gepubliceerd in talen die door minder dan de helft van de wetenschapslui worden begrepen. Jammer. Want zo wordt een publiek van artsen, apothekers, biologen en scheikundigen, van wie men mag verwachten dat ze ten zeerste geïnteresseerd zijn in deze lektuur, niet eens bereikt...

(Jet, 9 okt. 1980)

COMMANDERIE ORDINGEN

«Via Kastelo en Limburgo»

Kafejo—Restoracio

Tlf. (011) 67 44 22 Telekso: 39 390
(fermita lunde kaj marde)

DROOGKUIS

WERK AAN DE WINKEL

In het nieuwe Esperantohuis in Antwerpen wordt koortsachtig gewerkt. Nog niet aan de verspreiding van onze wereldtaal maar wel aan de muren, de vloeren, de plafonds e.d. Hebt u de komende weken nog een avondje of een dag vrij? U bent hartelijk welkom om mee te helpen behangen, schilderen, schrobben enz. Opleiding tot behangen, schilderen of schrobben wordt gratis door ons aangeboden. Geef eens een telefoontje (031/ 16 05 05). Uw hulp is beslist onmisbaar!

"REPREZENTANTOJ" GEZOCHT

Wij zoeken nog steeds kontaktadressen in Vlaanderen, vooral dan in plaatsen waar nog geen vereniging of afgevaardigde bestaat.

Spreekt u Esperanto en wil u op kleine schaal meewerken aan zijn verspreiding? Geef u dan op als "reprezentanto" door middel van de gele kaart (enkel bijgevoegd bij de Belgische abonnees).